

by stíhaný jím účinek zbytečného zdražování nebo zdržování zboží skutečně nastal; stačí, že bezprávná činnost byla způsobila, přivoditi tento účinek, při čemž zákon nevyhledává, by účinek mohl nastati co do ceny všeho zboží toho druhu, jímž obchodováno, nýbrž pouze předpokládá, že účinek mohl nastati co do ceny onoho množství zboží, které bezprávná činnost pachatelova zasáhla. Nezáleží proto na tom, že ke skutečnému dodání cukru nedošlo, že jednání o cukru obmezilo se na malý kruh osob a že »nemohlo míti na venek výsledku, účinkujícího na cenu«; stačí, že ceny, za které obžalovaní, zvyšující ceny, opětovně cukr nabízeli, byly značně vyšší než cena, úředně stanovená, za kterou se ho mělo tuzemským spotřebitelům dostat, a že takto účinek zdražující mohl nastati co do cukru obžalovanými nabízeného. Příčí se tedy správnému výkladu zákona, odmítá-li nalézací soud podřaditi činnost obžalovaných předpisům §§ 7 a 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě z toho důvodu, že jde o obchod do vzduchu, že obžalovaní neměli cukru po ruce. I při nedostatku disposičního práva s určitým množstvím cukru požadovali obžalovaní zřejmě přemrštěné ceny, vsunuli se jako zbyteční překupníci — mezičlánky do přechodu cukru z výroby do spotřeby, provozovali tedy řetězový obchod a pouštěli se — obchodující cukrem za obcházení předpisů československé cukerní komise a jejích orgánů — do pletich, způsobilých stupňovati cenu cukru. Vše to ovšem jen za předpokladu, že obžalovaní nejednali pouze na oko, bez vážného úmyslu. Po této skutkové stránce zjišťuje nalézací soud — a to patrně co do obou přečinů, o něž jde — že obžalovaní S. a Sch. nezamýšleli vážně provedení obchodu cukrem (neměli úmyslu, vskutku cukr koupiti a prodati), dále že nelze míti za to, že K. a F. měli určitou vůli prodati cukr, pokud se týče že rozmluvám jejich s L-em, G-em a W-em nedostávalo se vážného podkladu. Než nalézací soud dospěl k těmto výrokům — jak stížnost právem vytýká dle čís. 5 § 281 tr. ř. — způsobem vadným.

Čís. 1021.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).
I ovoce dosud nezralé (budoucí úroda) jest předmětem potřeby.**

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1922, Kr I 981/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 21. července 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem dle čís. 4 § 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolávajíc se pojmu předmětu potřeby podle § 1 zákona o trestání válečné lichvy, dle níž dlužno předměty potřeby rozuměti movité věci, které k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích přímo nebo nepřímo slouží, míní zmateční stížnost, že tomuto pojmu neodpovídá takový předmět, jenž snad jednou oněm potřebám teprve sloužiti bude. Dle názoru zmateční stížnosti je tudíž předmětem potřeby pouze taková

věc, která v době prodeje existuje již v takové formě a kvalitě, by o ní bylo možno říci, že předmětem potřeby je. Toho nelze prý říci o švestkách počátkem června, kdy jsou ještě nezralé a jich úroda ještě nejistá, takže dle názoru zmateční stížnosti je sad nezralého ovoce něčím pomyslným, předvídaným, snad očekávaným, ale v případě, o nějž jde, ještě neexistentním. Námitka je právně bezpodstatná. Předměty potřeby ve smyslu lichevního zákona jsou i takové věci movité, které k ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích slouží i jen nepřímo. Mezi věci takové řaditi dlužno zejména i suroviny, polotovary, tedy věci, které ve své původní nebo přechodné podobě rovněž nejsou způsobilé sloužiti přímo k ukojení shora uvedených potřeb, takže také při nich se dá jen předvídati, očekávati, že jednou, totiž teprve po spracování, dohotovení oněm potřebám sloužiti budou, a přece není vzhledem ke shora citovanému pojmu předmětů potřeby ni nejmenšího důvodu k pochybnostem v tom směru, že i takovéto věci, ve svém dočasném stavu k ukojení oněch potřeb nezpůsobilé, předměty potřeby ve smyslu lichevního zákona jsou. Stejně je tomu při takových věcech, které z jiné příčiny, na př. proto, že u nich přirozený proces vývoje ještě není dokonán, způsobilosti, ukájeti ony potřeby, posud nemají, ale svým časem jí nabudou. Předpokladem je pouze, že jde o věci právního obchodu; že tomu tak je u ovoce nezralého, toho pádným dokladem je zajiště zjev, doložený i tímto případem, že se totiž úroda ovoce na stromech prodává, vydražuje, zpravidla již v době, kdy ovoce je ještě nezralé. Nelze proto říci, že tu šlo o něco pomyslného a neexistentního. Ovoce již tu je, pochybnou je pouze otázka jeho budoucího množství a jakosti, čímž arci smlouva o jeho koupi a prodeji nabývá do jisté míry povahy smlouvy odvážné. V úvahu přichází tu smlouva ve smyslu §§ 1267, 1269, 1276 obč. zák. Než zákon uznává výslovně nejen přípustnost, nýbrž i právní platnost a závaznost smluv tohoto druhu. Jakmile tudíž v tomto případě smlouva o koupi a prodeji ovoce na stromech, byť nezralého, právoplatně byla uzavřena, je tím dán příslušný zákonný předpoklad skutkové podstaty řetězového obchodu bez ohledu na množství a jakost ovoce, které kupujícím svého času sklizeno bude.

Čís. 1022.

Neoprávněné brání podpory dle zákona ze dne 10. prosince 1918, čís. 63 sb. z. a n. Ku »vlastním prostředkům« podporovaného náleží též zá-půjčka, mu vyplacená.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1922, Kr I 994/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 15. dubna 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu dle §§ 197, 200 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zaujati dlužno v první řadě stanovisko ku zmateční stížnosti, pokud se opírá o důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., poněvadž z příslušných